

Lunds Universitet
Statsvetenskapliga institutionen
Politics Kandidatprogrammet

STVA23
B-opsats HT23
Handledare: Hanna Ekström

LUNDS
UNIVERSITET

FIFA ett kapsejsat imperium
- Bör vi verkligen lämna all makt åt männen?

En diskursanalys av framställningen av budgivningen inför världsmästerskapet
2018 och 2022.

Frida Axelsson
Thea Wigh

Abstrakt

Denna uppsats undersöker framställningen av Fifas budgivning som ledde fram till världsmästerskapet 2018 och 2022. Fifas anbudsöförfarande är baserad på principerna om transparens och jämlikhet. Fifas utvärderingsgrupp meddelade att Rysslands bud på världscupen 2018 och Qatars bud på världsmästerskapet 2022 hade flest röster. De båda värdländerna tillkännagavs 2010 av Fifas utvärderingsgrupp. Kritik mot huruvida anbudsprocessen verkligen var transparent och jämlik uppstod efter tillkännagivandet. Värderingar som integritet, objektivitet och transparens ska respekteras under valet och budgivningen. På ytan verkar allt fläckfritt, men en annan sida skulle avslöjas när en djupare utredning inleddes. Denna uppsats kommer försöka analysera budgivningsprocessens diskurs utifrån två olika källor. En rapport skriven av Fifas etiska kommitté kontra en Netflix-dokumentär.

Nyckelord: *FIFA, Feminism, Makt, Sportswashing, Mjuk makt, Tokenism, Kvinnlig representation*

Titel: Fifa ett kapsejsat imperium - Bör vi verkligen lämna all makt åt männen?

Författare: Frida Axelsson och Thea Wigh

Antal ord: 7852

Innehållsförteckning

Abstract	2
Innehållsförteckning	3
1. Inledning	5
1.1 Syfte och frågeställning	6
1.2 Fédération Internationale de Football Association	7
1.2.1 Fifas organisationsstruktur	7
1.3 Tidigare forskning	8
1.4 Definition och operationalisering av centrala begrepp	9
1.4.1 Kvinnorepresentation	9
1.4.2 Mjuk makt	11
1.4.3 Sportswashing	12
1.5 Avgränsning och urval	13
2. Teori	14
2.1 Feminism	14
2.2 Foucaults maktanalys	15
2.4 Maktmissbruk kopplat till kön	16
3. Metod och material	19
3.1 Val av metod	19
3.1.1 Tillvägagångssätt för vår analys	21
3.2 Material	21
3.2.1 The Garcia Report	21
3.2.2 Dokumentären	22
4. Analys och diskussion	24
4.1 Foucaultinspirerad diskursanalys	24
4.1.1 Vilka diskurser har formats kring budgivningsprocessen med hänsyn till maktbegreppet under den aktuella undersökningsperioden?	24
4.1.2 Vilka centrala begrepp har konstruerats i diskursen om budgivningsprocessen kopplat till maktbegreppet?	25
4.1.3 Vilka bilder av de förtroendevalda representanterna samt relationen mellan representanter, konfederationer och samhället har konstruerats i dokumentären och rapporten?	27
4.2 Foucaultinspirerad diskursanalys	28
4.2.1 Vilka diskurser gällande kvinnlig representation har formulerats inom Fifa under den givna undersökningsperioden?	28
4.2.2 Vilka centrala begrepp har konstruerats inom diskursen om kvinnlig representation kopplat till Fifas organisation?	30
4.2.3 Vilka bilder av kvinnan samt relationen mellan kvinnor och män och makt har konstruerats?	31
5. Slutdiskussion och slutsatser	33
6. Källförteckning	34

6.1 Litteratur

34

6.2 Övrigt

34

1. Inledning

Förhållandet mellan sport och politik har sedan länge varit ett omdebatterat ämne. Onekligen finns det en interdependens mellan politiken och sportens värld. Fifa är det största styrande organet för fotbollsevenemang i världen. De är en av de största icke-statliga aktörerna på den politiska spelplanen. Retoriken om att hålla "politiken utanför sporten" går inte längre att applicera eftersom organisationen fortsätter expandera. Likt ett monopol styr Fifa den internationella fotbollsvärlden med ett järngrepp. Makten Fifa besitter sträcker sig långt bortom de facto att det finns en sport neutralitet.¹

Fifa är en ideell organisation som är registrerad som en schweizisk klubb. I praktiken ger detta Fifa makten att bedriva kommersiell verksamhet enbart i syfte med att uppnå sitt ideella mål 14. I modern tid har deras ideella mål varit följande: "att ständigt förbättra fotbollsspelet och marknadsföra det globalt i ljuset av dess enande, utbildningsmässiga, kulturella och humanitära värderingar".²

Världsmästerskapet i fotboll är Fifas största och betydelsefulla evenemang som arrangeras var fjärde år. Intäkterna från evenemanget beräknas till över 4.5 miljarder amerikanska dollar och ca 3.5 miljarder amerikanska dollar vinst som går till organisationen.³ Världlandet blir erkänt inför hela världen och det är ett av få evenemang som TV-sänds i nästan alla länder. Det symboliska värdet i arrangemanget av världsmästerskapet är värdefullt för många politiska ledare. När det gäller mediabevakning och tittare slår världsmästerskapet de flesta andra evenemang. Samspelet mellan den globala fotbollsarenan och det internationella systemet kan i detta fall begreppsliggöras som tvåsidigt. Å ena sidan använder stater sitt politiska inflytande för att påverka budgivningsprocessen. Å andra sidan har Fifa själv betydande politiskt inflytande som aktör som sköter anbudsprocessen. På pappret baseras budgivningssystemet på utvärdering av olika kandidaturer av FIFA-tjänstemän, oavsett allianser och fiender, samarbete och rivalitet, liksom andra faktorer spelar en grundläggande roll. Staternas manövrering för att påverka anbudsprocessen framgick tydligt i beslutet att tilldela fotbolls-VM 2018 och 2022 till Ryssland och Qatar. Den senaste upplagan av

¹ Belcastro, Francesco, "A Game of Politics? International Sport Organisations and the Role of Sport in International Politics" i *The International Spectator*, 58:2 [2023], s. 107-122

² Sahiba Gill, Edouard Adelus och Francisco de Abreu Duarte, "Whose Game? Fifa, Corruption, and the Challenge of Global Governance" i *The European Journal of International Law* Vol. 30 nr. 3, s. 1048-1050.

³ Belcastro 2023, s. 112

världsmästerskapets anbudsprocess är bara en förlängning av långtgående kontroverser kring budgivningsprocessen.⁴

Den kvinnliga representationen inom beslutsfattande organ gällande sport är och har länge varit underrepresenterad. Fifa är inget undantag. Frågor om jämställdhet och representation är av yttersta vikt eftersom den speglar samhällets mångfald och ger en röst åt hälften av befolkningen.

1.1 Syfte och frågeställning

Syftet med denna uppsats är att undersöka maktutövandet som Fifa besitter i budgivarprocessen inför världsmästerskapen i fotboll. Vi kommer undersöka hur budgivningsprocessen framställs utifrån två olika källor. Den inomvetenskapliga relevansen som uppsatsen ägnar sig åt är avsaknaden av forskningen om Fifas maktposition över de enskilda nationella staterna som lyder under organisationen. Vidare vill uppsatsen bidra med större fokus på hur kvinnlig representation kan påverka i en bransch där kvinnor är underrepresenterade. Forskning på sportsliga ideella organisationer som skiljer sig markant från nationella statliga myndigheter är bristande. Otillräckligt med insyn och komplexa underliggande strukturer gör ideella organisationer betydligt svårare att forska på. Opartisk och objektiv granskning av Fifa som organisation är bristande, speciellt jämfört med den mängd forskning som bedrivs kring nationella parlament och andra mellanstatliga organisationer.

Den utomvetenskapliga relevansen riktar fokus åt att belysa och kartlägga hur strukturer inom organisationen bidrar till upprätthållandet av Fifas makt imperium. De engagerar miljontals tittare världen över, de skapar ett forum där fotboll, världens största sport, enas på ett och samma ställe och de sammanför stater i kongresser där beslut tas på en nivå som kan liknas med Europeiska unionen eller Förenta nationerna. Det föreligger därför relevans för analysen som ska genomföras vidare i denna uppsats.

Uppsatsen ämnar därmed att besvara följande frågor:

- Hur skildras budgivningsprocessen inför världsmästerskapet 2018 och 2022 i *The Garcia Report* jämfört med i dokumentären *Fifa Uncovered*?

⁴ Belcastro 2023, s. 113

- Hur ser maktrelationerna ut och vilka roller tilldelas kvinnor inom organisationen?

1.2 Fédération Internationale de Football Association

Fédération Internationale de Football Association (FIFA) grundades 1904 som en sammanslutning av sju europeiska fotbollsförbund. Syftet var att förena internationell fotboll och främja gemenskapen. År 1974 genomgick Fifa en omvandling när João Havelange, en brasiliansk affärsman, övertog presidentskapet från den mer amatörmässiga Stanley Rous. Havelange vann stöd genom att utnyttja missnöjet från de afrikanska länder hade mot Rous på grund av hans tolerans för apartheid. Dessutom presenterade han en vision som inriktades på att utnyttja Fifas resurser för att gynna ungdom och utvecklingsländer. Utmaningen för den nya ledningen var bristen på resurser. Sepp Blatter, en schweizisk ekonom, inledde 1976 ett partnerskap med Coca-Cola för att finansiera organisationen med motivering att skapa en allians mellan två stora organisationer med syfte att stödja ungdomar. Detta banade väg för omfattande sponsring, inklusive betydande samarbeten med Adidas i spetsen. Denna period präglades av ökande påverkan av mutor, särskilt med tanke på den ökande betydelsen av TV-sändningar och rättigheterna till dessa. Denna period var starten på en härva av mutor inom och utom fifa-familjen.⁵

1.2.1 Fifas organisationsstruktur

Presidenten:

Presidenten väljs av kongressen för en mandatperiod om fyra år och innehar den avgörande rösten vid lika utfall. Under den aktuella tidsramen för vår analys var Sepp Blatter innehaft presidentposten.

Kongressen:

Kongressen, som representerar det högsta lagstiftande organet, utövar beslutsmakt över exekutivkommittén, och dess beslut är bindande för detta organ.

⁵Fifa (2022), FIFA Statutes – Regulations governing the application of the statutes, upplaga från maj 2022, https://digitalhub.fifa.com/m/3815fa68bd9f4ad8/original/FIFA_Statutes_2022-EN.pdf [Hämtat 2023-12-28] från FIFA:s hemsida: (cit. FIFA:s stadgar).

Exekutivkommittén:

Exekutivkommittén bestod under denna period av 24 stycken medlemmar, de fattar beslut genom en enkel majoritet av de närvarande medlemmarna. Dess ansvarsområden inkluderar bland annat Fifas dagliga verksamhet, utnämning av Fifas generalsekreterare ordförande, vice ordförande och medlemmar i Fifas stående kommittéer. Exekutivkommittén godkänner även Fifas föreskrifter och fungerar som det representativa organet gentemot tredje part.

Generalsekretariatet:

Generalsekretariatet utgör det verkställande, operativa och administrativa organet inom organisationen.

Medlemsländerna:

209 medlemsländer från hela världen.

Sex konfederationer:

Konfederationer övervakar specifika geografiska områden oberoende av Fifa, utan att vara dess medlemmar. Trots oberoendet har de vissa ålagda förpliktelser enligt Fifas stadgar, inklusive rättigheter och skyldigheter. En central funktion är att de väljer medlemmar till Fifas exekutivkommitté samt de åtta vicepresidentposterna.⁶

1.3 Tidigare forskning

Tidigare forskning inom det specificerade forskningsområdet är knappt, och akademiskt sett nästan obefintlig. Trots den globalt betydelsefulla händelsen har ingen dokumenterad forskning utförts av dessa publikationer. Det bör noteras att händelsen är relativt ny, med rapporten från 2014 och den nyligen släppta dokumentären 2022. Några publiceringar om budgivningsprocessen existerar, men de fördjupar inte analysen. Ingen forskning har ännu kopplat budgivningsprocessen till diverse teorier utan fungerar snarare som informativa texter. Stefan Szymanski diskuterar korruptionsrisker vid tilldelning av idrottsevenemang, specifikt världsmästerskapet i fotboll. Han pekar på att ekonomiska möjligheter begränsas av ett fåtal personer baserat på subjektiva kriterier, vilket gynnar ekonomisk vinning.⁷

⁶ Fifa, u.å., “*Organisation - FIFA Committees*” <https://www.fifa.com/about-fifa/organisation/committees> [hämtad 2023-12-14]

⁷Szymanski, Stefan. u.å. “*Compromise or compromised? The bidding process for the award of the Olympic Games and the FIFA World Cup*”

Ekonomisk vinning har fått en allt mer betydande påverkan inom sportvärlden, detta inflytande har tagit över sportens styrning och fråntar den inneboende oskyldigheten om att sprida glädje och underhållning. Denna omvandling har resulterat i en ökande framträdande av politiska aspekter inom idrottsvärlden, där den ekonomiska utkomsten tagit över. Följaktligen kan den begränsade tillgängligheten av tidigare forskning förstås som bristfällig. Därmed uppstår en tydlig forskningslucka som denna studie avser att adressera, som strävar att genomföra en metodisk och omfattande undersökning av framställandet av denna händelse i de två olika publikationerna. Målet med detta forskningsarbete är därmed att fylla den identifierade kunskapsbristen och därigenom bidra substantiellt till en fördjupad och ökad förståelse inom området.

1.4 Definition och operationalisering av centrala begrepp

1.4.1 Kvinnorepresentation

Den teoretiska definitionen av kvinnorepresentation enligt Nationalencyklopedin är “andel kvinnor i beslutande organ” och “antalet kvinnor i folkvalda församlingar”.⁸ I artikel 33 punkt 5 i Fifas stadgar presenteras ett upplägg som tvingar alla medlemmar i varje förbund att välja minst en kvinnlig representant till rådet. Om de enskilda förbunden inte uppnår den målsättningen så kommer den platsen förbli vakans fram till nästa val till rådet.⁹ I uppsatsen så ämnar sig ordet kvinnorepresentation likt nationalencyklopedins definition som andel kvinnor i folkvalda församlingar i vårt fall Fifa.

Vidare behöver ordet kvinnorepresentation operationaliseras vilket görs med hjälp av critical mass theory, vidare benämnt som kritisk massteori inom genuspolitik. Koncepten av kritisk massteori är det kritiska antalet personer som behövs för att påverka politiken och göra en förändring, inte som symbol utan som en inflytelserik instans. Denna siffra har placerats på 30 procent, innan kvinnor kan göra en väsentlig skillnad i politiken.¹⁰ Kritisk massteori har

https://www.transparency.org/files/content/feature/3.5_CompromiseOrCompromised_Szymanski_GCRSport.pdf [hämtad 2023-12-14]

⁸ Nationalencyklopedin, *Kvinnorepresentation*, u.å.,

<http://www-ne-se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/kvinnorepresentation> [hämtad 2023-12-16].

⁹ Artikel 30 punkt 5 i FIFA (2022a), FIFA Statues – Regulations governing the application of the statues, hädanefter ”FIFA:s stadgar”.

¹⁰ Katsarova, Ivana, “*Gender equality in sports: Getting closer every day*”,

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/635560/EPRS_BRI\(2019\)635560_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/635560/EPRS_BRI(2019)635560_EN.pdf), [European Parliamentary Research Service, 2019] s. 3

sedan 1970-talet studerats främst av Rosabeth Moss Kanter och Drude Dahlerup som är verksamma som professorer inom sociologi respektive statsvetenskap. Kanters huvudsakliga argument är hur kritisk massteori har en inverkan på gruppdynamiken särskilt i samband med kvinnors symboliska status. Kanter belyser betydelsen av numeriska proportioner inom en grupp och hur det formar sociala upplevelser och interaktionsdynamik. Hon hävdar att när de numeriska proportionerna i en grupp börjar förändras så förändras också sociala upplevelser. Kanter lyfter fyra distinkta majoritets- och minoritets fördelningar: enhetliga grupper, snedställda grupper, lutande grupper och balanserade grupper.¹¹

Dahlerup bygger vidare på Kanters resonemang om "lutande grupper" som hon menar är ett skede där minoriteten blir tillräckligt stark för att påverka gruppens kultur, och allianser mellan minoritetsgrupp medlemmar blir en möjlighet. Hon introducerar i sina studier också begreppet "kritiska handlingar", och betonar rollen av individuella handlingar för att initiera förändringar som i sin tur kan påverka gruppdynamiken.¹²

Tokenism är förfarandet att genom symbolisk användning av minoriteter ge sken av att hävda mångfald och inkludering. Detta lyfts inom den kritiska massteori och det finns en diskussion om begreppet "token". En token är en medlem av en minoritetsgrupp som är närvarande i en grupp som domineras av medlemmar från en annan majoritetsgrupp. Tokens är ofta föremål för större synlighet inom gruppen, vilket leder till prestationspress, tokenisering och rollfångelse. I avsaknad av ett större antal som kan skapa en "motkultur" lämnas tokens med "lite val när det gäller att acceptera dominanternas kultur." Tokenism på detta sätt blir självförevigande, vilket förstärker ett lågt antal minoritetsgrupps medlemmar och lämnar ingripande utifrån som det enda sättet att öka deras närvaro.¹³

I Fifas verkställande kommitté så återfinns i deras stadgar som tidigare nämnts ett mål om minst en kvinnlig representant per medlemsförbund. År 2023 så klarar Fifa det målet. Det resulterar i ett krav om minst $\frac{6}{28} = 0.214 \approx 20\%$ kvinnlig representation.¹⁴ Målsättningen är mindre än vad den kritiska massteorin antyder om en minimumgräns på 30 procent.

¹¹ Childs, Sarah och Krook, Lena Mona, "Critical Mass Theory and Women's Political Representation". *Political Studies* Vol. 56 [2008], s. 727-729.

¹² Childs & Krook 2008, s. 730-732

¹³ Ibid 2008, s. 727-728

¹⁴ Fifa, u.å., "Organisation - FIFA Council" <https://www.fifa.com/about-fifa/organisation/fifa-council> [hämtad 2023-12-26]

The Sydney Scoreboard är ett interaktivt onlineverktyg som övervakar könssammansättningen av styrelser för nationella och internationella idrottsliga styrande organ. Själva poängsystemet bygger på tre nyckelindikatorer för kvinnor inom styrande organ i den sportsliga världen.

- antalet kvinnliga styrelseledamot
- styrelseordförandens kön
- verkställande direktörens kön

De två sistnämnda ses som de två tyngsta positionerna som en kan erhålla inom en organisation.¹⁵ Indexet visar tydligt hur kvinnor är underrepresenterade om man utgår från den kritiska massteorin. Vidare så används detta index i kombination med kritisk massteorin för att fånga ett så holistiskt perspektiv som möjligt när vi analyserar både rapporten och dokumentären.

1.4.2 Mjuk makt

Uttrycket mjuk makt myntades av den före detta amerikanska försvarsdepartementets chefen för internationell säkerhet, Joseph Nye. Enligt Nye är mjuk makt förmågan att uppnå önskade resultat i internationella relationer genom attraktion och övertalning snarare än tvång eller våld. Förmågan att forma andras preferenser genom överklagande istället för hot eller betalningar. Resurser som mjuk makt inkluderar är ett lands värderingar, kultur, institutioner och policyer som ses som legitima och attraktiva för andra.¹⁶

I kontrast till traditionella former av makt även benämnt - hård makt som förlitar sig på tvång, hot och utövning av våld för att uppnå önskade resultat. Det världsliga läget idag är bättre lämpad för mjukt makt dels på grund av den rådande interdependensen och hur internationellt sammanlänkade många länder är. Våldsanvändning kan få oavsiktliga konsekvenser och skada ett lands rykte.¹⁷

¹⁵ Katsarova 2019, s. 5

¹⁶ Nye S, Joseph, "Soft Power", *Foreign Policy*, Nr. 80, [1990], s. 166-167.

¹⁷ Nye S, Joseph, 1990, s. 167

Mjuk makt praktiseras genom att forma andra länders och individers preferenser genom attraktion och övertalning. Det finns olika tillvägagångssätt som mjuk makt kan te sig. *Kulturfrämjande, diplomati och dialog, internationellt samarbete och idémässigt ledarskap*.¹⁸ Utifrån Nye så kommer vi att applicera begreppet mjukt makt när vi analyserar budgivningsprocessen inför världsmästerskapet som har blivit en scen för kontroverser, allianser och mutsystem.

1.4.3 Sportswashing

Enligt Cambridges uppslagsverk definieras sportswashing som: "*praktiken där en organisation, en regering, ett land, etc. stödjer sport eller organiserar idrottsevenemang som ett sätt att förbättra sitt rykte*."¹⁹

Även om termen är relativt ny, har fenomenet funnits länge och fick ökad popularitet inför bland annat världsmästerskapet 2018.²⁰ Att använda sig av sportswashing innebär att man genom idrottsevenemang framställer sig själv på ett sätt som inte nödvändigtvis överensstämmer med den interna verkligheten. Det innebär att aktörer gömmer sig bakom sporten för att "tvätta" sitt eget agerande och maktinnehav, där man utnyttjar idrotten för att dölja oetiska handlingar och undgå den demokratiska granskningen. Sport kan vara en framstående faktor för gemenskap och sammanslutning, som kan vara fördelaktigt i den globala demokratin. Där organisationer som Fifa skulle kunna vara ett idealistiskt exempel på möjligheten att agera som frontfigur för en global förenad demokratisk gemenskap. Tyvärr ser vi desto fler exempel på att sporten används för det motsatta. För lika lätt är det att använda sportsammanhang som en sköld för att dölja själviskt och oetiskt beteende för egen vinning. Det stora problemet med sportswashing är att det ofta bedrivs i en mycket omfattande skala. Sportens alla fans världen över måste agera tillsammans för att sätta stopp för det. Så länge det finns en hyllning till sporten och människor som uppmuntrar evenemangsinnehavaren, kan dessa evenemang, maktmissbruk och sportswashing fortsätta.²¹

¹⁸ Nye S, Joseph 1990, s. 163-165

¹⁹ Cambridge dictionary. *Sportswashing*. u.å <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/sportswashing> [Hämtad: 2023-12-28]

²⁰ Frommer, Fred, *Sportswashing*. u.å <https://www.britannica.com/money/sportswashing> [Hämtad: 2023-12-28]

²¹ Towriss, David, *Explainer: What is 'sportswashing', and how does it threaten democracy?* 2022 <https://www.idea.int/blog/explainer-what-sportswashing-and-how-does-it-threaten-democracy> [Hämtad: 2023-12-28]

1.5 Avgränsning och urval

Uppsatsen avgränsas till två materiella tillgångar där det är en skriftlig undersökande rapport skriven 2014 av Fifas etiska kommitté som leddes av Michael J. Garcia samt en dokumentär som producerades av Netflix Inc 2022. Analysen kommer att analysera budgivningsprocessen inför världsmästerskapet i fotboll 2018 och 2022. Avgränsningen tillfaller sig mellan åren 2010-2022 eftersom 2010 var året då budgivningsprocessen inför världsmästerskapet 2018 och 2022 hölls. Uppsatsen kommer inte att beröra andra officiella uttalanden, dokument eller medierapportering kring budgivningsprocessen. För en fullständig representativ analys skulle vi behöva granska alla rapporter, officiella dokument och medial rapportering kring budgivningsprocessen. Med hänvisning till uppsatsens omfång och begränsning i tid är det ett ouppnåeligt mål därav vårt urval.

2. Teori

2.1 Feminism

Inom ramen för ett socialkonstruktivistiskt synsätt associeras feminism med frågor om de socialt konstruerade skillnaderna mellan könen. Dessa skillnader framträder som en produkt av den individuella sociala konstruktionen. Den statsvetenskapliga ansatsen fokuserar på könsdifferentiering vad gäller makt och inflytande, vilket grundar sig i det socialkonstruktivistiska perspektivet där maktperspektivet tar sin form i den ojämlika tillgången till makt mellan män och kvinnor.²²

Simone de Beauvoirs klassiska citat “Man föds inte till kvinna, man blir det”²³ återger kvinnans sociala uppfostran som anpassad för att motsvara förväntningar på prydhet, finhet, avsaknad av känsla för fakta, moral och noggrannhet samt att vara falsk och självsökande. Trots den nedlåtande tonen i beskrivningen av kvinnan finns det enligt de Beauvoirs en viss sanning i påståendena. Ur det socialkonstruktivistiska perspektivet framträder kvinnan som konstruerad till att framstå som den svagare individen. Enligt De Beauvoir saknar kvinnan förmågan att utöva makt, då det historiskt sett varken var nödvändigt eller efterfrågat. Kvinnan har därmed aldrig utvecklat denna kompetens eller snarare inte fått tillfälle att göra det. Hennes erfarenhet har aldrig innefattat lärande om våld eller försvar av övriga gruppmedlemmar. Istället har hon i hemmets tystnad uppfyllt den förväntade kvinnliga rollen, där världen tillhör mannen medan kvinnan endast existerar i den. Kvinnan är underordnad mannen i alla sammanhang, och lever enligt principen om respektfull lydnad där makt inte ens är sekundärt, utan snarare obefintligt för en kvinnas karaktär. Denna sociala konstruktion formar kvinnorna till att vara just det andra könet.²⁴

Från ett socialistiskt feministiskt perspektiv framkommer det att kvinnors begränsade makt och resurser grundar sig i att de som grupp missgynnas. Enligt denna synvinkel blir det utmanande för en individ att påverka den underliggande inställningen, och möjlighet till förändring av denna struktur är komplicerad.²⁵

²² Olofsdotter Stensöta, Helena “Genus och etik i förvaltningens processer” i *Politik som organisation*, Rothstein, Bo (red) 5 uppl. (Lund:Studentlitteratur AB, 2014) s.137

²³ Citat från Simone de Beauvoirs i: *Ibid* (2014)

²⁴ de Beauvoirs Simone, *The second sex*. (Great Britain, Lowe and Brydone, 1959) s.13-28

²⁵ Olofsdotter Stensöta, Helena “Genus och etik i förvaltningens processer” i *Politik som organisation*, Rothstein, Bo (red) 5 uppl. (Lund:Studentlitteratur AB, 2014) s.138

2.2 Foucaults maktanalys

Michel Foucaults maktanalys ger en bred och holistisk syn på definitionen av makt. Foucault var en av 1900-talet mest betydelsefulla samhällsteoretiker som utgick från strukturalismen och poststrukturalismen. Foucaults bidrag till forskningen handlar till stor del om hur det moderna samhället är en sfär där makten förekommer överallt. Förhållandet mellan kunskap och makt är en intim relation.²⁶

Foucault anger att makt inte är varken en institution eller en struktur utan snarare en komplex strategisk situation i ett samhälle som givetvis består av en mångfald av kraft relationer. Individer är både objekt och subjekt av makt, eftersom individer alltid innehar en position som kan genomgå och utöva makt. Makt innehar förmågan att styra individer då de alltid är delar av maktens artikulering. Foucault menar på att makt har en transformativ förmåga.²⁷ Vidare hävdar han,

*“maktutövning... är ett sätt där specifika handlingar modifierar andra ... en total struktur av åtgärder som kan påverka möjliga åtgärder. Utövningen av makt består av att vägleda möjligheten till beteende och ordna det möjliga resultatet.”*²⁸

Makt är överallt. Sammantaget är makt en resurs, inte en sak. Foucault fränkopplar också makt från den traditionella sociala inlärningsteorin som likställt makt som repressiv. Makt är inte nödvändigtvis en särskild typ av förändring, utan snarare ett neutralt medium genom vilket förändringar sker. Makt är inte en bestämd form av inflytande som alltid är negativ eller undertryckande istället så fokuserar Foucault på att visa att makt är det som möjliggör förändring, oavsett om den inskränker mänsklig frihet eller främjar den. Med hjälp av olika resonemang försöker Foucault avmystifiera maktens natur och betona dess komplexitet och visa på att det finns möjlighet till både positiva och negativa konsekvenser av makt beroende på användning och syfte.²⁹

²⁶ Nationalencyklopedin, *Michel Foucault*, u.å, <https://www-ne-se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/michel-foucault> [Hämtad 2023-12-16]

²⁷ Heller, Jon Kevin, “Power, Subjectification and Resistance in Foucault” i *SubStance*, 25:1 [1996], s. 80-82

²⁸ Citat från Michel Foucault i: *Ibid*, 1996, s. 83

²⁹ Heller, Jon Kevin, 1996, s. 83

Makten uttrycker sig inte via våld, förtryck eller repression som många tidigare menat på, Foucault menar på att om det vore så så skulle makten som finns i samhället vara betydligt mindre tolererad.³⁰ Foucault menade att makt inte bara skall ses som ett verktyg utan att det kan finnas inbyggd i alla professionella förbindelser. Det finns ett syfte och mening med att makten kan bedriva sitt inflytande via subtila förgreningar i samhället. Förutfattade meningar om hur makt mellan ledare och de som lyder under denne kan i praktiken innebära en ojämn maktfördelning då ledare har tillgång till en organisation, professionalitet och kunskap men det behöver inte vara utfallet enligt Foucault. Där det finns makt finns också motstånd.³¹

Fokuset när Foucault studerade makt låg i hur makten visades, vad som sker i maktrelationerna och vilka medel som användes. Denna uppsats ämnar att fokusera på samma områden när vi besvarar frågor om makt. Vårt centrala syfte blir att skildra hur makt brukas och vad den frambringat i form av konsekvenser och uttryck.³²

*“Makt måste analyseras som någonting som cirkulerar, eller som någonting som bara fungerar i form av en kedja. Den finns aldrig här eller där, aldrig i någons ägo, aldrig som någons vara eller ägodel. Makt används och utövas genom en nätliknande organisation.”*³³

Tolkningen av detta blir således att makt konstant förändras och är närvarande inom alla mellanmännsliga relationer och i samtliga sociala sammanhang. Makt kan aldrig tillhöra en enskild individ eller ses som en ägodel. Den kan heller inte vara något som kan bevaras eller bli tilldelad. Makt är således dynamisk och det innebär att styrkeförhållandena aldrig förblir konstanta.

³⁰ Roddy Nilsson, Foucault: en introduktion. (Malmö: Égalité bokförlag, 2018), s. 89

³¹ Hartmann, John, *Power and Resistance in the Later Foucault*, 2003, <https://philarchive.org/archive/HARPAR> [Hämtad 2023-12-29]

³² Nilsson 2018, s. 85-86

³³ Citat Michel, Foucault, *Power/Knowledge: Selected Interviews and Other Writings* (Vintage, 1980) i: Nilsson 2018, s.86

2.4 Maktmissbruk kopplat till kön

För att sammanlänka maktmissbruk med kön går vi djupare in på frågan om hur dessa subjekt förhåller sig till varandra. Enligt Joyce Gelb i antologin "Gender and power" presenter hon i sin avsnitt "Gender, Policy and Leadership: A Comparative Perspective" fyra formella politiska system, nämligen konstitutionella, lagstiftningsmässiga, baserade på gemensam praxis (politiska möjlighetsstrukturer) eller en kombination av dessa tre. Dessa system strukturerar politiken och svarar på manligt och kvinnligt ledarskap på olika sätt. Maktförhållandet inom politiken är komplext och kan påverkas av olika faktorer. Gelb framhåller konstitutioner som en möjlig avgörande faktor för kvinnors möjlighet att nå politisk makt. Konstitutionerna fungerar som grundläggande principer för demokrati och representativt styre, vilket kan bidra till att skapa jämlika strukturer.

Trots att konstitutioner om kvotering kan vara ett inledande steg mot uppnådd jämställdhet varnar Gelb för att detta inte automatiskt omsätts i verklig maktbalans. Konstitutionella bestämmelser kan antingen underlätta eller hindra kvinnors deltagande beroende på hur de tolkas och implementeras. Politiska möjlighetsstrukturer och förväntningar på kvinnors roller varierar kraftigt beroende på kulturella normer och värderingar. Gelb poängterar att kvinnors inflytande måste gå bortom yttre representation och kräver en djupare förändring i politiska strukturer och värderingar för att skapa verklig jämlikhet.³⁴

Det som händer när man fråntar ena könet möjlighet att möta makt på samma sätt som det andra är att det skapas en illegitim ojämlikhet. Kvinnor har en tendens att systematiskt missgynnas i fördelning av makt och resurser. Freidenvall och Jansson instämmer med att problemet inte längre enbart handlar om kvinnors representation, utan det är snarare en kamp för att tydliggöra problematiken med könsrelationer och de förväntningar och föreställningar som begränsar möjligheterna till jämlik makt. Kön betraktas som en social konstruktion där uppfattningen om kvinnligt kön definieras inom vissa ramar, kvinnans roll står i relation till hur den konstrueras, gestaltas, upprätthålls och förändras.³⁵ Carole Patemans klassiska kritik och det "sexuella kontraktet" förstärker tanken på att män är överordnade kvinnor. Det sexuella kontraktet menar att historiskt sett har kvinnor varit underordnade män, varav denna

³⁴ Ibid

³⁵ Freidenvall, Lenita och Jansson, Maria, "Introduktion" i *Politik och kön*. Freidenvall, Lenita och Jansson, Maria (red) (Lund: studentlitteratur AB, 2017) s.17 & 23-24

underordning har ansetts rationellt betingat och legitimt utifrån de sociala konstruktionerna, där bland äktenskap och familj har gett detta en stor roll. Kvinnan har traditionellt uteslutits från det sociala kontraktet och istället betraktas som egendom eller objekt som mannens underordnad.³⁶

I Helena Stensöta och Lena Wängneruds antologi "Gender and corruption" en beskrivning om kvinnors inställning som resultat i annan forskning. Där framkommer det att kvinnor framställs som mer ärliga än män, att kvinnor anses mindre benägna att gå bortom det moraliskt rätta för personlig vinning, att kvinnor är mindre riskbenägna och känner ett ökat behov av att ta hand om andra, att kvinnor uppvisar en större benägenhet att hålla sig till sanningen, att med en ökad kvinnlig representation sänks korruptionsnivån, och detta bland annat för att kvinnor har mindre tid för att begå korruption då de tar hand om familjen och den privata hushållningen.³⁷³⁸ Detta förstärker den gemensamma uppfattningen om att kvinnor historiskt sett hållits längre borta från maktsfärer. Vidare indikerar det att kvinnor, utifrån en konventionell synvinkel, tros vara mindre benägna att missbruka makt.

³⁶ Carbin, Maria och Jansson, Maria, "Introduktion till politisk teori" i *Politik och kön*. Freidenvall, Lenita och Jansson, Maria (red) (Lund: studentlitteratur AB, 2017) s.36-37

³⁷ Stensöta, Helena & Wängnerud, Lena, "Why expect a link between gender and corruption?", i *Gender and corruption*, Stensöta, Helena & Wängnerud, Lena (red), (Schweiz: Springer International Publishing AG, 2018) s. 4-6

³⁸ Rotstein, Bo, "Why expect a link between gender and corruption?", i *Gender and corruption*, Stensöta, Helena & Wängnerud, Lena (red), (Schweiz: Springer International Publishing AG, 2018) s. 42

3. Metod och material

I detta kapitlet presenterar vi uppsatsens forskningsdesign och materialval. Vi beskriver hur vi utför den teoriprovande aspekten av studien, för att sedan redovisa och motivera valet av en textanalytisk diskursanalys. Uppsatsens material som fungerat som vår primärkälla för den utredande händelsen, följt av en källkritisk av tillvägagångssättet.

3.1 Val av metod

Uppsatsen kommer att utgå från en diskursanalys. Diskursanalysen fokuserar på språkliga uttryck, texter och sammanhang för att förstå komplexa fenomen som maktrelationer eller sociala strukturer skapas och förmedlas. Diskursanalysen analyserar hur språket formar och påverkar vår syn på världen och samhället. Den språkliga analysen involverar dels undersökning kring de ord som används men också en granskning av hur de används. Diskursen kan därför identifiera sånt som annars blir vagt och ramlar mellan stolarna.³⁹ Diskursanalysen åsyftar någon slags social praktik, vilket innebär olika sätt som människor interagerar med varandra. Exempel på sociala praktiker kan vara handlingsmönster eller vanor.⁴⁰

I uppsatsen så kommer diskursanalysen tillämpas för att synliggöra hur makt utövas men också hur det kan bidra till skapandet och stärkandet av sociala identiteter. Diskursanalysen används genomgående i uppsatsen för att avslöja och förstå de underliggande mönster, ideologier och maktstrukturer som är inbäddade i kommunikativa tillvägagångssätt. Diskursen belyser alltså ett regelsystem som legitimerar vissa kunskaper men inte andra och indikerar vilka som har rätt att uttala sig med auktoritet.⁴¹

Inom Michel Foucaults ansats gällande diskursanalys så finns det några huvudsakliga begrepp som är viktiga, *genealogiskt* arbetssätt är ett tillvägagångssätt som Foucault introducerade som en metod för att undersöka historiska och kulturella fenomen. Det "lär oss om att se det vi vet på ett nytt sätt". Genealogiska angreppssättet brukar kopplas till syftet att

³⁹ Bergström, Göran och Boréus, Kristina, "Diskursanalys" i *Textens mening och makt. Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, (red.) Bergström, Göran - Boréus, Kristina. (Lund: Studentlitteratur, 2012), s. 353-354

⁴⁰ Ibid, s. 23

⁴¹ Ibid, s. 358

undersöka diskursens möjlighetsvillkor. Vidare innebär det hur ett specifikt fenomen problematiseras men också studeras av olika vetenskaper, vilket resulterar i skilda tillvägagångssätt för att hantera problemet eller implementera förändringar inom samhället. Mångfalden av perspektiv gör att det genealogiska angreppssättet betonar makt på ett tydligare sätt jämfört med de arkeologiska metoderna. Samtidigt så ger det en breddning av förståelse för vad diskursbegreppet omfattar.⁴² *Subjeksposition* refererar till den plats eller position som en individ antar inom ett specifikt socialt eller kulturellt sammanhang. I sin helhet så handlar det om hur en person positionerar sig själv, eller blir positionerad av andra i relation till olika identiteter, roller eller perspektiv. Subjekspositioner är viktiga inom diskursanalysen eftersom de bidrar med en djupgående förståelse för hur en individ eller aktör uppfattar världen samt hur deras röst eller perspektiv blir representerade eller tystade. Faktorer som kan påverka subjekspositioner är kön, ålder, etnicitet, klass men det finns även förklarande faktorer som är formade av individens egna val, handlingar och tolkningar.⁴³

Foucault menar på att när diskurser skapas så leder det till att människor kontrolleras. Detta sker via ett antal procedurer som kallas för *utestängningsmekanismer*. Utestängningsmekanismer fungerar om något blir förbjudet eller definieras som sjukt eller inte sjukt, är en tradition eller inte tradition.⁴⁴

Tolkningen av Foucaults diskursanalys i denna uppsats kommer utgå från det genealogiska angreppssättet. Det genealogiska angreppssättet undersöker diskursens möjlighetsvillkor, hur det kommer sig att ett visst fenomen problematiseras och leder till olika sociala praktiker. I jämförelse med arkeologin så studeras makt mer ingående och diskursbegreppet utvidgas inom genealogin.⁴⁵

⁴² Bergström och Boréus 2012, s. 360

⁴³ Ibid, s. 359

⁴⁴ Ibid, s. 361

⁴⁵ Ibid, s. 360

3.1.1 Tillvägagångssätt för vår analys

Vi genomför i uppsatsen en Foucaultinspirerad analys med hjälp av tre huvudfrågor.

Möjlighetsvillkor

Fråga 1: Vad pekas ut som problem? Vad bildar objekt för vetenskaplig kunskap? Vad är det som gör att ett visst fenomen kan leda till olika former av sociala praktiker?

Styrning - makt

Fråga 2: 'Disciplinär makt' avser den makt på mikronivå som med 'positiva' medel leder, formar, skapar och tränar individen. Makt kan också beskrivas i termer av 'negativa' funktioner när vi avser bestraffning eller restriktioner. Under denna frågeställning ämnar vi att besvara med hjälp av citat ur rapporten och dokumentären hur makt beskrivs och formas.

Vetande

Fråga 3: Makt är nära sammankopplad med kunskap i all Foucaultinspirerad diskursanalys. Analysen är särskilt inriktad mot hur kunskap och vetenskap används i samband med olika typer av disciplinering?⁴⁶

3.2 Material

3.2.1 The Garcia Report

The Garcia Report utgör en fördjupad undersökning av Fifas budgivningsprocessen för världsmästerskap i fotboll för åren 2018 och 2022. Rapporten är utförd av den amerikanske Michael J. Garcia, chefsutredare för Fifas etiska organ under 2012-2014. Garcia ägnade sitt arbete åt att granska de påstådda korruptionsincidenterna inom det globala fotbolls organet, med notering att Garcia är anställd av Fifa. Rapporten som blev offentliggjord år 2014, avslöjar omfattande ekonomiska transaktioner, ändringar och överträdelser av regler, och belyser nära kopplingar mellan Qatars regering och dess budkommitté. Det dokumenteras om hur Rysslands dåvarande premiärminister, nuvarande president, Vladimir Putin, kort före omröstningen hade informella möten med flera röstningsdeltagare. Det framkom även att medlemmar i den exekutiva kommittén agerade nonchalant och ovilligt samarbetade med Garcia, vilket ytterligare förstärker uppfattningen om bristande etik och transparens. Trots

⁴⁶ Ibid. s.382-383

uppmaningar från Garcia och andra exekutivkommittémedlemmar om att offentliggöra rapporten, hölls den konfidentiell i två år. Endast när en tysk tidning påstod sig ha en kopia och planerade att publicera den, valde Fifa att göra rapporten tillgänglig med syfte att bidra till öppenhet. Den initiala rapporten var på 430 sidor, men är nu tillgänglig för allmänheten i en redigerad form om 353 sidor.

Sammanfattningsvis belyser rapporten flertalet allvarliga brister i budgivningsprocessen. Bristande transparens, möjlig samverkan och rösthandel samt utmaningar i upprätthållandet av etiska normer och övervakningen av finansiell efterlevnad blev ett faktum. Även om korruptionsanklagelserna bekräftades vid rapportens offentliggörande, saknar “Garcia-rapporten” konkreta bevis för de påstådda korruptionshändelserna. Den avslöjade dock en rad oroande indikationer av olämplighet och oetiska förhållanden bakom stängda dörrar i den politiska sfären av sportvärldens största evenemang, vilket öppnade upp för vidare utredning och en ökad vetskap för omvärlden.⁴⁷

3.2.2 Dokumentären

Dokumentärserien *Fifa Uncovered* som undersöks i uppsatsen är en produktion av det amerikanska streamingföretaget Netflix Inc. Netflix Inc. är fullständigt fristående från den internationella fotbolls federationen FIFA. Däremot bör det noteras att företagets övergripande målsättning är att fungera som en underhållande plattform, trots om det regelbundet introducerar mer seriösa och informativa dokumentärer. Åtkomst till Netflix-plattformen och dess innehåll ges genom en månadsbaserad prenumerationsmodell och är därmed begränsad till de betalande abonnenterna, vilket exkluderar den icke betalande allmänheten från att kunna nyttja tjänstens innehåll och därmed ta del av den undersökande dokumentären i fråga.^{48,49}

Filmregissör är Daniel Gordon som är en brittisk dokumentärregissör som är välkänd för sina dokumentärer inom sport. Dokumentärserien är skriven av Miles Coleman, en brittisk

⁴⁷ Borbély, Cornel. Garcia, Michael J, *Report on the inquiry into the 2018/2022 Fifa world cup bidding process*, (Schweiz: Fifa), 2014. <https://digitalhub.fifa.com/m/f0245071165bcbc/original/wnr43dgn3yysafypuq8r-pdf.pdf> [Hämtad: 2023-12-20]

⁴⁸ Nationalencyklopedin, Netflix, u.å. . <http://www-ne-se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/netflix> [hämtad 2023-12-29]

⁴⁹ Netflix, *The Story of Netflix*. *Netflix*. u.å. <https://about.netflix.com/en> [hämtad 2023-12-29]

Emmy-nominerad producent som är utvecklingschef för Ventureland som tillsammans med Passionpicture har producerat dokumentärserien.⁵⁰⁵¹

Dokumentären kommer att kontextualiseras genom våra egna analyser av den visuella representationen som finns tillgänglig på Netflix-plattformen. Dokumentärens huvudfokus ligger på att ge en ingående förklaring av den högst komplexa interna hierarkin, vilket kastar ljus över de underliggande orsakerna till rådande maktmissbruket och en förklaring till hur det kunnat pågå under en så lång tidsperiod.

Inte en enda gång porträtteras en kvinna som en av de av missbrukande av makt eller korruptionsansvarig. Fåtal av de medverkande kvinnorna är inte involverade i Fifa som organisation, utan är antingen fru till en medlem i den exekutiva kommittén eller medverkande som reporter.

Framträdande individer inom FIFA blir påtagligt namngivna, och historien om hur Fifas imperium har vuxit fram avslöjas som något av en helt annan karaktär än vad som tidigare framställts. Dokumentären avslöjar baksidan av hela budgivningen, där det framkom att inget har gjorts utan bakomliggande orsaker.⁵² Dokumentären ger en tydlig bild om att mycket inte gått rätt till, och även om den är skapad av en privat aktör med huvudfokus på underhållning är dokumentärserien välgjort och ingående undersökande med tydliga avslöjande.

⁵⁰ Miller, Max. Netflix to release FIFA doc ahead of World Cup. *Broadcasting*. 2022-10-26 <https://www.broadcastnow.co.uk/broadcasting/netflix-to-release-fifa-doc-ahead-of-world-cup/5175816.article> [Hämtad: 2023-12-29]

⁵¹Asia Pacific Screen Awards. United Kingdom Daniel Gordon. *Asia Pacific Screen Awards*. u.å. <https://www.asiapacificscreenawards.com/apsa-academy-members/daniel-gordon> [Hämtad: 2023-12-29]

⁵² Gordon, Daniel. *Fifa Uncovered (Dokumentär)*. USA: Netflix Inc. 2022.

4. Analys och diskussion

4.1 Foucaultinspirerad diskursanalys

Denna del avser att besvara uppsatsens första fråga:

- Hur skildras budgivningsprocessen inför världsmästerskapet 2018 och 2022 i *The Garcia Report* jämfört med i dokumentären *Fifa Uncovered*?

4.1.1 Vilka diskurser har formats kring budgivningsprocessen med hänsyn till maktbegreppet under den aktuella undersökningsperioden?

The Garcia Report identifierar problemformuleringar som avser maktmissbruk, avsaknad av tillräcklig transparens och ansvarsskyldighet. Fifas verkställande kommittémedlemmar profiterade på sina maktpositioner inför och under omröstningen. Diskursens möjlighetsvillkor i The Garcia Report syftar till maktmissbruk och dess mest oroande konsekvenser för framtiden vilket är korruption. Rapporten konkretiserar lösningar på problemet som sammanställs under avsnittet sammanfattning.

- 1) Fifas generalsekretariat kommer att upprätta ett "rättvist och öppet anbudsförfarande" som är baserat på specifika bestämmelser utfärdat av exekutivkommittén.
- 2) Fifas generalsekretariat kommer att lämna in en offentlig rapport till den verkställande kommittén som utvärderar överensställelsen för alla anbud. En granskning av alla anbudsförfaranen med kraven för att vara värd med hänsynstagande utifrån de definierade kriterierna.
- 3) Efter granskningen kommer den verkställande kommittén att utse baserat på omdöme och i en öppen omröstning komma fram till tre förslag som ska lämnas in till kongressen för slutgiltigt beslut.
- 4) Kongressen kommer välja värdplatsen från de anbud som utsetts av den verkställande komittén.⁵³

Samhällsproblemet grundar sig på den maktposition som Fifa besitter i relation till andra stater, men också enskilda individer. Budgivningsprocessen blev omdebatterad i media

⁵³ Garcia J, Michel 2014, s. 344

speciellt kopplat till människovärdet och mänskliga rättigheter. Organisationen blev kritiserad av flera människorättsorganisationer men utifrån det individuella perspektivet kan det konstateras att det finns en felaktig inställning till budgivningsprocessen och Fifas maktposition. Förtroendevalda representanter uppfattar själva inte sina misstag och talar osanning i officiella sammanhang. Uttalanden som nedan öppnar upp för analys av hur språkliga praktiker används för att dölja maktmissbruk och överträdelser mot Fifa Code Ethics.

“[...] especially we have to fight that the people in charge of FIFA behave as they should do—and if this is not the case, then we have to intervene. As the President of FIFA I appeal to and I expect all members not only of the FIFA Executive Committee but all members of the FIFA family to behave in an honest, sincere, and respectful manner.”⁵⁴

Foucaults synsätt på makt går att konkretisera på diskursen om hur Fifa har hanterat utvecklingen av fotboll. Makten cirkulerar hela tiden mellan väldigt många människor vilket skildras tydligt i dokumentären och rapporten. Den är aldrig latent och kan med lättsamhet förflyttas. Anmärkningsvärt är hur många enskilda individer som är med i budgivningsprocessen. Identifiering om var makten befinner sig kan aldrig tydliggöras precis som Foucault själv antyder men det finns ändå en bristande representation av de som berörs av Fifas beslut. Människor som arbetat med att bygga arenor och människorna som bor i värd nationerna kommer varken till tal i rapporten eller dokumentären. Självfallet är kanske inte det huvudsakliga syftet med någon av källorna men det är intressant utifrån hur makten tydligt manifesteras men motståndet skildras aldrig.

4.1.2 Vilka centrala begrepp har konstruerats i diskursen om budgivningsprocessen kopplat till maktbegreppet?

I dokumentären porträtteras makt både som suverän makt och disciplinär makt. Den suveräna makten är den hierarkiska strukturen som återfinns i Fifas exekutiva kommitté. De fåtal individer som befinner sig på toppen av maktpyramiden styr över de övriga människorna.

⁵⁴ Citat från Sepp Blatter i: Fifa kongress (2010), se Michel J, Garcia, *The Garcia Report*, 2014, s. 337

Inom ramverket för disciplinär makt så går det tydligt att utmärka drag i dokumentären på hur den positiva aspekten ter sig hos många av de individer som är inblandade i budgivningsprocessen. Den positiva aspekten av den disciplinära makten avser viljan att kontrollera, forma, övervaka och normalisera.⁵⁵ Under budgivningsprocessen inför 2018 och 2022 års upplaga av världsmästerskapet i fotboll så klev Phaedra Al- Majid fram som visseblåsare. Hon vittnar om hur Qatar köpt flera röster av exekutiva medlemmar på den allra högsta politiska nivån. Hon förlorar sitt arbete som medieansvarig för Qatars VM-anbudskampanj.⁵⁶ Uttalanden i dokumentären från nyckelpersoner som alla var inblandade i budgivningsprocessen:

*"Antingen signerar du ett affidavit där det står att du ljög. Eller så kommer vi efter dig juridiskt"*⁵⁷

*"Frustration." Det finns fakta som bevisar att det inte är sant"*⁵⁸

*"Jag har fått tjänster och utbytt tjänster. Det är normalt. Men jag har aldrig tagit emot mutor"*⁵⁹

*"Vilka affärer? Det finns fakta. Vissa saker är extremt orealistiska. Det här är vår naturresurs som vi bygger vår framtid på. Det kommer inte användas för en VM-omröstning."*⁶⁰

Analyserar man Al Thawadi så är det märkbart hur han använder sportswashing som en ursäkt för att göra politiska affärer på en ytterst hög nivå för i sin tur vinna röster. I kombination med detta så används mjuk makt i hopp om att få visa världen mellanösterns kulturella arv och bredda fotbollens utveckling. Genom en förskjutning av fokus från ifrågasättanden om bland annat mänskliga rättigheter, infrastrukturen i landet, transportmöjligheterna så skyltades det istället om hur viktigt det var med utveckling för fotbollen.

⁵⁵ Bergström och Boréus 2012, s. 382

⁵⁶ Gordon 2022, avsnitt 3

⁵⁷ Citat från Phaedra Al- Majid i: Daniel, Gordon, *Fifa Uncovered*, 2022, avsnitt 3

⁵⁸ Citat från Hassan Al-Thawadi (generalsekreterare för Qatars VM-anbud) i: Ibid 2022, avsnitt 3

⁵⁹ Citat från Ricardo Teixeira (medlem i exekutiva kommittén) i: Ibid 2022, avsnitt 3

⁶⁰ Citat från Hassan Al-Thawadi (generalsekreterare för Qatars VM-anbud) i: Ibid 2022, avsnitt 3

“Vi åker till Mellanöstern. Vi åker till den arabiska världen, den islamiska världen. Det här är fotbollens utveckling. Nämn inte pengar. Det har inget med pengar att göra”⁶¹

Mjuk makt är komplext eftersom det indirekt inte syftar eller uppmuntrar till något som är olagligt. Det som är svårare att identifiera är underliggande strukturer som inte alltid är sympatiska eller särskilt tilltalande vid noggrannare granskning.

4.1.3 Vilka bilder av de förtroendevalda representanterna samt relationen mellan representanter, konfederationer och samhället har konstruerats i dokumentären och rapporten?

I rapporten så bevisas aldrig att något brott begåtts. Uttryckligen finns det inte tillräckligt med bevis för att visa på att en enskild individ har begått något brott. Däremot belyser rapporten hur enskilda människor har begått allvarliga överträdelser av budgivning reglerna och Fifas etiska koder. Olika subjektspositioner ger aktörerna inom Fifa exekutiva kommitté utrymme att dels trigga varandra till mer maktmissbruk och spel om pengar. De befinner sig i specifika positioner som gör att vissa beteenden och handlingar är mer accepterade eftersom att det finns någon slags rådande konsensus om att det är allas krig mot alla. I både dokumentären och rapporten är det tydligt hur det på något sätt rättfärdigas att inte tala den fulla sanningen för att skydda Fifas rykte.

“Sluta säga att Fifa är korrupt. Fifa är inte korrupt.”⁶²

Trots avslöjanden som bekräftas av vittnen om betalningar i kontanter för köpandet av röster så satte Fifas president Blatter en slags praxis om att aldrig vika sig inför folkets ögon. Tydligt utkristalliserar hur alla medlemmar av den exekutiva kommittén ständigt undvek ansvarstagande på både handlings- och moralisk nivå. Allianser bryts när makten förflyttas och sympatisörer blir fiender. Alla inblandade ger uttryck som om de är odödliga, orörliga och oåtkomliga från både ansvarsutkrävande och lagen. Istället för rentvå sig själv så vill alla

⁶¹ Citat från Sepp Blatter i: Daniel, Gordon, *Fifa Uncovered*, 2022, avsnitt 3

⁶² Citat från Sepp Blatter i: Daniel, Gordon, *Fifa Uncovered*, 2022, avsnitt 3

precis som president Blatter aldrig sänka garden, inte ens om hela världen vet sanningen. I samhället har det konstruerats en bild av hur Fifa är bestående oavsett vad organisationen går igenom. Ytterst ansvarig är den gemensamma bilden om hur positionen på toppen av pyramiden är överlägsen och föreställningen om hur en Fifa-representant på allra högsta nivå aldrig visar sig svag eller ger vika för anklagelser.

4.2 Foucaultinspirerad diskursanalys

Denna del avser att besvara uppsatsens andra fråga:

- Hur ser maktrelationerna ut och vilka roller tilldelas kvinnor inom organisationen?

4.2.1 Vilka diskurser gällande kvinnlig representation har formulerats inom Fifa under den givna undersökningsperioden?

Den problematik som identifieras i vår forskning relaterad till denna undersökningsfråga angående den kvinnliga representationen och makt dynamiken mellan män och kvinnor inom organisationen Fifa är: att kvinnor är underrepresenterade och att makten missbrukas. Problemet tydliggörs i undersökningens båda material. Vidare framförs en analys om de två korrelerar och en diskussion om materialets olika framställningar.⁶³

I likhet med det som framgår i kapitlet om feminism är kvinnan underordnad mannen, en dynamik som blir tydligt inom Fifas organisation. Genomgående inom organisationsstrukturen är det männen som innehar och utövar makten, och det är även männen som gör sig skyldiga till missbruk av denna makt. I enlighet med Foucaults perspektiv betraktas makt som en ständig närvaro runt omkring oss, en faktor som de överordnade givetvis nyttjar. Maktutövandet är ett ständigt närvarande fenomen som medvetet och omedvetet tas nyttjas eller utnyttjas.⁶⁴

Maktmissbruket kan försvaras enligt Foucault genom resonemanget att makten ständigt omger oss, och att avstå från att använda den är som att existera i ett icke-handlande. Försvare kan hävda att kvinnor har samma rätt att utöva denna makt. Dock motsätts det

⁶³ Nationalencyklopedin, *Michel Foucault*, u.å, <https://www-ne-se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/michel-foucault> [Hämtad 2023-12-16]

⁶⁴ Heller, Jon Kevin, 1996, s. 83

med de Beauvoirs påstående om att kvinnor inte har haft chansen att utforska sitt agerande i en sådan maktposition, vilket gör det svårt att fastställa huruvida de skulle handla på liknande sätt. Likt Stensöta och Wängnerud samt Dollar, Fisman och Gatti överensstämmer deras hypoteser om att kvinnor är mindre benägna att utnyttja makt för egen vinning. De betonar att kvinnors närvaro främjar inte bara könsjämlighet, utan också gemensamma mål som minskar fokus på egenintresse. Trots Fifas kvot om kvinnorepresentation återstår problemet om att kvinnors representation inte bara ska begränsas till numeriska kvoter utan faktiskt bli involverad i den mer viktiga aspekten om huruvida kvinnors röst blir kraftfulla nog för att bli hörda och väga lika tungt i beslutsprocessen.⁶⁵

Inom Fifa har diskussioner om den kvinnlig representationen väckt frågor om tokenism och dess påverkan på mångfald och inkludering. Tokenism innebär, som tidigare beskrivet, en medlem av en minoritetsgrupp som är närvarande i en grupp som domineras av medlemmar från en annan minoritetsgrupp, och som utåt sett ska bidra till ett sken av mångfald. Token inom Fifa i denna fråga om kvinnlig representation är kvinnan. Utifrån vår undersökning är hon underrepresenterade vilket kan bidra till en utsatthet för ensam synlighet, som kan leda till prestationspress, tokenisering och rollfängelse.⁶⁶ Denna ökade synlighet kan vara resultatet av att kvinnor i fotbollsvärlden utgör en minoritet i förhållande till män. I avsaknad av tillräckligt många kvinnliga representationen kan detta leda till en situation där kvinnor inom Fifa står inför begränsade valmöjligheter och möjligheter att påverka den dominerande kulturen. Detta är vad som avslöjas i dokumentären där framställningen av kvinnors medverkan enbart är i samband med män, eller männens maktmissbruk.

Med det låga antalet kvinnliga medlemmar i en sådan stor organisation som Fifa blir tokenismen ett uppenbart fenomen. Det är tydligt att det finns utmaningarna för kvinnor att etablera en mångsidig kultur med en tydlig röst i detta organ, där möjligheterna att påverka till förändring är begränsade. För att öka den kvinnliga representationen krävs det klara regelverk som inte enbart fokuserar på kvoten, utan som fungerar som en strategi för att förverkliga den jämlika påverkan.

⁶⁵ de Beauvoirs Simone, *The second sex*. (Great Britain, Lowe and Brydone, 1959) s.13-28

⁶⁶ Childs, Sarah och Krook, Lena Mona, "Critical Mass Theory and Women's Political Representation". *Political Studies* Vol. 56 [2008], s. 727-729.

4.2.2 Vilka centrala begrepp har konstruerats inom diskursen om kvinnlig representation kopplat till Fifas organisation?

Centrala begrepp som konstruerats är:

- Bristfälligt fokus på **kvinnlig representation**.
- Kvinnor är starkt kopplade till den **socialt konstruerade** termen av kvinna.

Inom diskursen som behandlar frågor om kvinnlig representation i Fifas organisation så ägnas ytterst lite om det. Av det kan man tyda att en fråga om den kvinnliga representationen inte är aktuell för organisationen. I dokumentären porträtteras kvinnor först och främst sparsamt. Av de fåtal medverkande kvinnorna som visas är inte ens involverade i Fifa som organisation, utan den ena är fru och den andra en reporter. Det är uppenbart att kvinnorna inte har en roll inom Fifa, varav den kvinnliga representationen är utom räckhåll. Kvinnor visas inte först när problemet om maktmissbruk och korruption blivit tydligt uppenbart inom Fifa. Inte förrän då får en kvinnlig reporter presentera sin syn på händelsen, där hon innehar en oberoende roll. Kvinnan i fråga har alltså ingen roll om makt och habegär, utan snarare en åskådare av händelsen.⁶⁷

Detta påvisar att kvinnan inte har haft någon substantiell roll inom denna typ av utförande, utöver att vara fru till männen. Det är först när det blir uppenbart vilka som är inblandade i maktmissbruket som kvinnorna ges möjlighet att inta en synlig plats och roll i såväl rapporten som i dokumentären. Återigen hamnar kvinnan i en socialt konstruerad roll och Simone de Beauvoirs citat om att ”*Man föds inte till kvinna, man blir det,*” blir än en gång aktuellt.⁶⁸ Kvinnan har inget att göra i den del där makten ska utövas, utan fungerar som den svagare individen som städar upp efter “det första (primära) könet”. Eftersom inga kvinnor blivit anklagade i denna omfattande härva i en mycket omfattande global organisation, kan man antingen tolka det som att kvinnan inte gjort något fel och inte bidragit till missbrukande av makt, eller att den kvinnliga representation i Fifa är nästintill obefintlig. Konsekvenserna blir då förstås också att enbart männen är de som påvisar felaktigt beteende, eftersom kvinnan återigen kopplas till De Beauvoirs mening av “det andra könet”.⁶⁹

⁶⁷ Netflix, The Story of Netflix. *Netflix*. u.å. <https://about.netflix.com/en> [hämtad 2023-12-29]

⁶⁸ de Beauvoirs Simone, *The second sex*. (Great Britain, Lowe and Brydone, 1959) s.13-28

⁶⁹ de Beauvoirs Simone, *The second sex*. (Great Britain, Lowe and Brydone, 1959) s.13-28

4.2.3 Vilka bilder av kvinnan samt relationen mellan kvinnor och män och makt har konstruerats?

Relationen mellan kvinnor och män i förhållande till maktbegreppet är som påvisat inte jämställt, varav Fifa inte är något undantag. För att reda ut det vänder vi oss till Foucaults syn på makt och kunskap. Förhållandet mellan makt och kunskap är, som tidigare diskuterats, komplext. Kunskap fungerar som en aktiv deltagare i processen om att forma och kontrollera beteenden och attityder, det vill säga maktens utövning. Utifrån undersökningens granskning av Fifas struktur, står det klart att såväl kunskap som makt tydligt är sammankopplat.⁷⁰

Rapporten påvisar flera informella möten, och ovilligt samarbete, vilket antyder att maktutövandet inte enbart sker i officiella sammanhang utan också informellt i nätverk och relationer.⁷¹ Något som enbart kan nyttjas utifrån en viss maktposition och när kunskap råder. I dokumentären framställs det tydligt att de med mest kunskap också innehar mest makt och har lättare att utnyttja denna. Ju närmare makten en individ befinner sig, desto enklare blir det att missbruka den. Varav de som befinner sig närmast makten är de i regel med mest kunskap inom organisationen. Makten framställs genom språket och formar därigenom sättet vi förstår och tolkar situationer. Det visades tydligt i dokumentären, där man visuellt fick se hur saker och ting framställdes av president Sepp Blatter. Diskursen ser det hela som en form av "makt retorik". En kunskapsbetingad form som används för att skapa en positiv bild av Fifa. Det är en strategi för att kontrollera och normalisera hur denna budgivningsprocess gått till, där makten påvisas inte bara i kontroll över själva budgivningsprocessen, utan också i förmågan att själva bestämma hur denna process ska förstås och tolkas av omvärlden.⁷²

Följaktligen menar Foucault att makten sträcker sig bortom institutioner och formar en mer komplex situation än så. Det antyder att oavsett vem som har maktpositionen inom Fifa, skulle beteendet vara liknande. Även en kvinna kan potentiellt missbruka makten, då maktens påtaglighet kan leda till vårdslöst agerande oavsett. Maktrelationernas komplexitet kan göra

⁷⁰ Nationalencyklopedin, *Michel Foucault*, u.å, <https://www-ne-se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/michel-foucault> [Hämtad 2023-12-16]

⁷¹ Borbély, Cornel. Garcia, Michael J, *Report on the inquiry into the 2018/2022 Fifa world cup bidding process*, (Schweiz: Fifa), 2014. <https://digitalhub.fifa.com/m/f0245071165bcbcb/original/wnr43dgn3yysafypuq8r-pdf.pdf> [Hämtad: 2023-12-20]

⁷² Nye S, Joseph 1990, s. 163-165

det svårt att tydligt skilja mellan utnyttjande och nyttjande.⁷³ En intressant reflektion väcks över hur utfallet skulle bli med en ökad kvinnlig representation, med tanke på Simone de Beauvoirs perspektiv om kvinnors bristande möjlighet att utöva makt.⁷⁴ Med den hänvisningen skulle en ökad kvinnlig närvaro innebära en mer kollektiv styrning utan nödvändigheten att utnyttja makten, i och med att våld och maktmissbruk inte är en inneboende del i kvinnors erfarenhet. Det skulle innebära att kvinnan använder sig snarare av sin hjälpsamma kompetens till att styra organet mer kollektivt utan att känna behov av att utnyttja makten, och istället bara låter makten *vara*. Inte heller finns behovet av att försvara övriga gruppmedlemmar, det vill säga ”hålla någon om ryggen”, som skulle eliminera faktorn om att skydda varandra i korruptionsanklagelser.

⁷³ Heller, Jon Kevin, 1996, s. 83

⁷⁴ de Beauvoirs Simone, *The second sex*. (Great Britain, Lowe and Brydone, 1959) s.13-28

5. Slutdiskussion och slutsatser

Denna uppsats påvisar de utmaningar och möjligheter som omger den kvinnlig representation och maktproblematiken inom Fifa. Diskussionen sträcker sig från maktmissbruk och tokenism till reflektioner huruvida en ökad kvinnlig närvaro kan påverka organisationens dynamik. Det står klart att en viss maktproblematik präglar organisationen. Det hela har utspelat sig i ett maktmissbruk som mynnat ut i en stor korruptionshärva, där pengarna cirkulerat runt i överflöd. Vår undersökning avslöjar att maktens utövande och missbruket av den är en dominerande företeelse inom Fifa, där det står tydligt att det är männen som innehar och utövar makten. Foucaults mening av maktbegreppet om en konstant närvarande kraft anmärker detta med, att maktutövandet är en oupplöslig del av både medvetna och omedvetna handlingar.

Vi har även diskuterat försvaret av maktmissbruket utifrån Foucaults syn, med en mening om att makten är i ständigt närvaro som oavsett skulle brukas. Därmed skulle kvinnor inneha samma rättighet att utöva detta agerande. Detta leder oss dock till Simone de Beauvoirs påpekande om att kvinnan aldrig har fått möjlighet att utforska sitt handlande inom en sådan maktposition, vilket skapar tvivelaktigheter huruvida kvinnor verkligen skulle agera på detta sätt. Diskussionen om kvinnlig representation väcker även frågan om tokenism inom Fifa, där kvinnor riskerar att bli symboliska inslag utan verklig påverkan. Den låga kvinnliga närvaron och det begränsade utrymmet för kvinnor att påverka den övervägande manliga kulturen skapar utmaningar. För att främja verklig jämställdhet och öka kvinnlig representation behövs tydliga strategier som sträcker sig förbi de uttalade kvottalet. Reflektionen över de Beauvoirs perspektiv antyder att kvinnor, genom sin brist på erfarenhet av våld och maktmissbruk, kanske skulle främja en mer kollektiv styrning utan behovet av att utnyttja makten. Det kräver ett förändrat synsätt där kvinnors röst blir betydelsefull och respekterad i beslutsprocessen.

6. Källförteckning

6.1 Litteratur

Bergström, Göran & Boréus Kristina (red.), *Textens mening och makt: Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, 3 uppl. [Lund: Studentlitteratur, 2012].

Carbin, Maria och Jansson, Maria, "Introduktion till politisk teori" i *Politik och kön*. Freidenvall, Lenita och Jansson, Maria (red) (Lund: studentlitteratur AB, 2017)

Freidenvall, Lenita och Jansson, Maria, "Introduktion" i *Politik och kön*. Freidenvall, Lenita och Jansson, Maria (red) (Lund: studentlitteratur AB, 2017)

Gelb, Joyce, "Gender, Policy and Leadership: A Comparative Perspective" i *Gender and power*. Raeway Connel (red) (USA: Stanford University Press, 1987)

Nilsson, Roddy, *Foucault: en introduktion*. (Malmö: Égalité bokförlag, 2018)

Rotstein, Bo, "Why expect a link between gender and corruption?", i *Gender and corruption*, Stensöta, Helena & Wängnerud, Lena (red), (Schweiz: Springer International Publishing AG, 2018)

6.2 Övrigt

Asia Pacific Screen Awards. United Kingdom Daniel Gordon. *Asia Pacific Screen Awards*. u.å. <https://www.asiapacificscreenawards.com/apsa-academy-members/daniel-gordon> [Hämtad: 2023-12-29]

Belcastro, Francesco, "A Game of Politics? International Sport Organisations and the Role of Sport in International Politics" i *The international Spectator*, 58:2 [2023], s. 107-122. <https://doi.org/10.1080/03932729.2023.2205789> [Hämtad 2023-12-26]

Borbély, Cornel. Garcia, Michael J, *Report on the inquiry into the 2018/2022 Fifa world cup bidding process*, (Schweiz: Fifa), 2014.

<https://digitalhub.fifa.com/m/f0245071165bcbc/original/wnr43dgn3yysafypuq8r-pdf.pdf>

[Hämtad: 2023-12-20]

Cambridge dictionary. *Sportswashing*. u.å
<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/sportswashing> [Hämtad: 2023-12-28]

Childs, Sarah och Krook, Lena Mona, "Critical Mass Theory and Women's Political Representation". *Political Studies* <https://www.researchgate.net/publication/4780161> Vol. 56 [2008], s. 725-736. [Hämtad 2023-12-26]

Fifa (2022), FIFA Statues – Regulations governing the application of the statutes, upplaga från maj 2022,

https://digitalhub.fifa.com/m/3815fa68bd9f4ad8/original/FIFA_Statutes_2022-EN.pdf

[Hämtat 2023-12-26] från FIFA:s hemsida: (cit. FIFA:s stadgar).

Fifa, u.å., "Organisation - FIFA Committees"
<https://www.fifa.com/about-fifa/organisation/committees> [hämtad 2023-12-14]

Fifa, u.å., "Organisation - FIFA Council"
<https://www.fifa.com/about-fifa/organisation/fifa-council> [hämtad 2023-12-26]

Frommer, Fred, *Sportswashing*. u.å <https://www.britannica.com/money/sportwashing>
 [Hämtad: 2023-12-28]

Gordon, Daniel. *Fifa Uncovered* (Dokumentär). USA: Netflix Inc. 2022.

Hartmann, John, *Power and Resistance in the Later Foucault*, 2003,
<https://philarchive.org/archive/HARPAR> [Hämtad 2023-12-29]

Heller, Jon Kevin, "Power, Subjectification and Resistance in Foucault" i *SubStance*, 25:1 [1996], <https://www.jstor.org/stable/3685230?origin=crossref> [Hämtad 2023-12-29]

Katsarova, Ivana, "Gender equality in sports: Getting closer every day",
[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/635560/EPRS_BRI\(2019\)635560_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/635560/EPRS_BRI(2019)635560_EN.pdf), [European Parliamentary Research Service, 2019] s. 2-12

Keh, Andrew. (2017). <https://www.nytimes.com/2017/06/27/sports/fifa-garcia-report.html> In Long-Secret FIFA Report, More Details but No Smoking Gun. [Hämtad 2023-12-17]

Miller, Max. Netflix to release FIFA doc ahead of World Cup. *Broadcasting*. 2022-10-26 <https://www.broadcastnow.co.uk/broadcasting/netflix-to-release-fifa-doc-ahead-of-world-cup/5175816.article> [Hämtad: 2023-12-29]

Nationalencyklopedin, *Kvinnorepresentation*, u.å.,
<http://www-ne-se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/kvinnorepresentation>
[Hämtad 2023-12-16].

Nationalencyklopedin, *Michel Foucault*, u.å.,
<https://www-ne-se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/michel-foucault>
[Hämtad 2023-12-16]

Nationalencyklopedin, Netflix, u.å., .
<http://www-ne-se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/netflix> [hämtad 2023-12-29]

Netflix, The Story of Netflix. *Netflix*. u.å. <https://about.netflix.com/en> [hämtad 2023-12-29]
Nye S, Joseph, "Soft Power" *Foreign Policy* nr 80 [1990], s. 153-171
<https://doi.org/10.2307/1148580> [Hämtad 2023-12-28]

Sahiba Gill, Edouard Adelus och Francisco de Abreu Duarte, "Whose Game? Fifa, Corruption, and the Challenge of Global Governance" i *The European Journal of International Law* Vol. 30 nr. 3, s. 1048-1050.
<https://heinonline-org.ludwig.lub.lu.se/HOL/Page?handle=hein.journals/eurint30&div=63>
[Hämtad: 2023-12-28]

Towriss, David, *Explainer: What is 'sportswashing', and how does it threaten democracy?* 2022
<https://www.idea.int/blog/explainer-what-sportswashing-and-how-does-it-threaten-democracy> [Hämtad: 2023-12-28]

7. Bilagor

Fifas exekutiva kommitté 2010.⁷⁵

⁷⁵ Gordon 2022, avsnitt 3